

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SNADNIE

il. Paweł Jaroński

Nieużywany już dziś, „mocno staropolski” przysłówek **SNADNIE** oznaczał ‘łatwo, bez trudu, bez wysiłku’. W dobie staropolskiej rozróżniano formę **SNADNIE** o znaczeniu ‘bardzo pilnie, gorliwie’ i **SNADNO** ‘łatwo, bez trudu’. Z czasem formy i znaczenia się przemieszały, tak że postać **SNADNIE** przejęła znaczenie formy **SNADNO**. Z perspektywy historycznojęzykowej przysłówek **SNADNIE** jest bardzo ciekawym słowem. Zazwyczaj bowiem przysłówki to formacje, które są tworzone od przymiotników, czyli najpierw jest przymiotnik, a od niego powstaje przysłówek (np. szybki > szybko, miły > miło, biały > białło). W tym wypadku było jednak odwrotnie. Przymiotnik – też już dziś nieużywany – **SNADNY** ‘łatwy, prosty’ powstał od przysłówka **SNADNIE** / **SNADNO**, ten zaś od słowa **SNADŹ** (będącego również przysłówkiem). Najstarsze **SNADŹ** oznaczało ‘widocznie, zapewne, prawdopodobnie’, a w okresie staropolskim – ‘może, przypadkiem’. Owo **SNADŹ** to skostniała forma mianownika liczby pojedynczej rzeczownika żeńskiego **snadъ* (**SNADŹ**) o znaczeniu ‘powierzchnia; wierzchnia warstwa czegoś’.